

LAUSUNTO KUNTALAIN VÄLIAIKAISESTA MUUTTAMISESTA

Khall 01.09.2020 § 198

Valtiovarainministeriö on pyytänyt lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi kuntalain väliaikaisesta muuttamisesta, [linkki lausuntopyyntöön](#). Lausunto pyydetään toimittamaan 11.9.2020 mennessä. Ehdotuksen mukaan kunta voisi hakea valtiovarainministeriöltä alijäämän kattamiskaudelle pidennystä, jos kunta ei covid-19 -epidemiasta aiheutuvista talouden vaikeuksista johtuen voisi kattaa taseeseen kertynyttä alijäämää laissa säädetyssä määräajassa. Lakia sovellettaisiin myös kuntayhtymään. Voimassa olevan kuntalain (410/2015) 110 §:n 3 momentin mukaan kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan. Kuntalain 118 §:ssä säädetään erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettelystä. Pykälän 2 ja 3 momenteissa säädetään käynnistämisen edellytyksenä olevista kunnan taloutta koskevista kriteereistä ja tunnuslukujen raja-arvoista. Mainitun pykälän 2 momentin mukaan arviointimenettely voidaan käynnistää, jos kunta ei ole kattanut kunnan taseeseen kertynyttä alijäämää 110 §:n 3 momentissa säädetyssä määräajassa.

Esityksen mukaan lakiin lisättäisiin uusi 110 a § alijäämän kattamista koskevan määräajan muuttamisesta valtiovarainministeriön päätöksellä kunnan hakemuksesta. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin, että sen estämättä mitä 110 §:n 3 momentissa säädetään kunnan taseeseen kertyneen alijäämän kattamisesta, valtiovarainministeriö voisi kunnan hakemuksesta päättää, että kunnan tulee kattaa taseeseen kertynyt alijäämä enintään kuuden vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Momentin mukaan edellä säädettyä määräaika sovellettaisiin erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevaan arviointimenettelyyn 118 §:n 2 momentissa tarkoitetun määräajan sijaan. Siten esityksen mukaan kuntalain 118 §:n 2 momentissa säädetty arviointimenettelyn käynnistämisen edellytys koskisi ehdotetussa momentissa säädettyä pidennettyä alijäämän kattamiskautta. Erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettely voitaisiin siten käynnistää, jos kunta ei ole kattanut kunnan taseeseen kertynyttä alijäämää enintään kuuden vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien niiden kuntien osalta, joille olisi myönnetty momentin mukainen määräaika. Muilta osin arviointimenettelyn käynnistämisen edellytyksiin sovellettaisiin 118 §:ää.

Määräajan pidentämisen edellytyksistä, hakemuksen tekemisen määräajoista sekä raportointivelvoitteesta valtiovarainministeriölle säädettäisiin 110 a §:n 2-4 momentissa.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian, jotta kunnat voisivat ottaa asian huomioon vuoden 2021 talousarviota ja taloussuunnitelmaa laadittaessa. Laki olisi voimassa 31.12.2025 asti.

Lakiesityksestä on tehty seuraavat huomiot:

Suunniteltu lakimuutos alijäämän kattamiskauden pidentämisestä neljästä kuuteen vuoteen on tarkoituksenmukainen ja auttaa omalta osaltaan kuntia pääsemään pahimman yli. Koska koko kuntakenttä kärsii talousvaikeuksista kasvukuntia myöten, voidaan esittää kuitenkin kysymys, onko tarpeen edellyttää erikseen hakemusta, joka periaatteessa voi myös johtaa hylkävään päätökseen, vaan sen sijaan pidentää lakimuutoksella automaattisesti alijäämän kattamisvelvoiteaikaa. On huomattava, että kuntakenttä on ollut jo myös nousukauden aikaan talousvaikeuksissa ja koronakriisi on vain lisännyt kuntien taakkaa entisestään. Myös kasvukeskusten ulkopuolella on jouduttu tekemään mittavia investointeja mm. kouluja terveyskeskusverkkoon ja tämä on näkynyt kuntien kasvavana velanottotarpeena. Erityisesti viime aikoina kuntataloutta ovat rasittaneet kasvavat ICT-menot, jotka johtuvat osin valtion asettamista seuranta- ja raportointivelvoitteista.

Lisätiedot/valmistelija: Kunnanjohtaja Päivi Vauhkonen, p. 040 157 7045

Kunnanjohtajan esitys: Kunnanhallitus hyväksyy ylläolevan lausunnon lakiesityksestä kuntalain väliaikaisesta muuttamisesta.

Käsittely: Antti Oikarinen esitti, että lausuntoa muutetaan siten, että suunniteltu lakimuutos alijäämän kattamiskauden pidentämisestä neljästä kuuteen vuoteen tulisi olla neljästä kahdeksaan vuoteen.

Päätös: Kunnanhallitus hyväksyi yksimielisesti A. Oikarisen esityksen päättäen hyväksyä seuraavan lausunnon lakiesityksestä kuntalain väliaikaisesta muuttamisesta:

Suunniteltu lakimuutos alijäämän kattamiskauden pidentämisestä neljästä kuuteen vuoteen tulisi pidentää kahdeksaan vuoteen ollessaan siten tarkoituksenmukainen ja auttaen omalta osaltaan kuntia pääsemään pahimman yli. Koska koko kuntakenttä kärsii talousvaikeuksista kasvukuntia myöten, voidaan esittää kuitenkin kysymys, onko tarpeen edellyttää erikseen hakemusta, joka periaatteessa voi myös johtaa hylkävään päätökseen, vaan sen sijaan pidentää lakimuutoksella automaattisesti alijäämän

kattamisvelvoiteaikaa. On huomattava, että kuntakenttä on ollut jo myös nousukauden aikaan talousvaikeuksissa ja koronakriisi on vain lisännyt kuntien taakkaa entisestään. Myös kasvukeskusten ulkopuolella on jouduttu tekemään mittavia investointeja mm. kouluja terveyskeskusverkkoon ja tämä on näkynyt kuntien kasvavana velanottotarpeena. Erityisesti viime aikoina kuntataloutta ovat rasittaneet kasvavat ICT-menot, jotka johtuvat osin valtion asettamista seuranta- ja raportointivelvoitteista.

Tiedoksi:

Muutoksenhaku: Päätöksestä ei saa tehdä oikaisuvaatimusta, koska päätös koskee kuntalain 136 §:n mukaista valmistelua ja täytäntöönpanoa.